

Kotimaisuus asenteissa ja valinnoissa -mittaristo 2024

4/2024

Kotimaisuus asenteissa ja valinnoissa: Mittariston kuvaus ja tarkoitus

- Mittaristolla luodaan kuvaa suomalaisuuden arvostuksesta B2C-markkinoilla
- Tarkastelussa olevat tuotekategoriat (palvelut rajattu tarkastelun ulkopuolelle):
  - Ruoka
  - Koti & Sisustus
  - Vapaa-aika & hyvinvointi
- Mittaristossa tarkastelussa euromääräinen kuluttaminen sekä asenteet suomalaisuutta kohtaan.
- Mittaristossa käytettyjä datalähteitä:
  - Myynti- ja kulutusdataa
  - kysyntätilastoja
  - arvo- & asennekyselyjä
  - verkkoanalytiikkaa jne.

Mittariston viitekehys

	Ruoka	Koti & Sisustus	Vapaa-aika & Hyvinvointi
Kotimaisuus valinnoissa • Kaupan kulutusdata • Kotitalouksien kulutus • Kotimaisen teollisuuden myynti vs. tavaroiden tuonti			
Kotimaisuus asenteissa • Kuluttajien asenteet • Kuluttajien luottamus • Google-analytiikka			
Valmistajien näkymät • Suomalaisen työn liiton valmistajabarometri			

Kategorioiden kuvaus

	Ruoka	Koti & Sisustus	Vapaa-aika & Hyvinvointi
Kategorioiden sisältöjä:	Elintarvikkeiden valmistus Juomien valmistus + alkoholijuomat	Tekstiilien ja huonekalujen valmistus Työkalut, rautatavara, rakentamisen ja remontoinnin tarvikkeet jne.	Vaatteiden ja jalkineiden valmistus Kosmetiikka- ja hygieniatuotteet Soitinten, pelien ja urheiluvälineiden valmistus
Osuus kotitalouksien kulutusmenoista	13 %	4 %	5 %
Kotitalouksien kulutus yhteensä	15 mrd €	5 mrd €	5 mrd €

Kotimaisuuden arvostus valinnoissa

4/2024

Kotimaisuuden arvostus valinnoissa

- Kotimaisuuden arvostus valinnoissa kuvaa **kuluttajien kotimaisiin tuotteisiin käyttämiä euroja.**

Tätä hahmotetaan kolmen datasetin avulla:

1. Kaupan kulutusdata – Kotimaisuusaste (painoarvo 50 %)
  - Kotimaisten tuotteiden osuus euromääräisestä myynnistä kussakin kategoriassa
2. Kotimaisten tuotteiden osuus kotitalouksien kulutusmenoista (painoarvo 25 %)
  - Tätä on estimoitu kussakin kategoriassa vähentämällä kotimaisesta kulutuksesta tavaroiden tuonti ja suhteuttamalla erotus kotitalouksien tavaroihin kohdistuviin kulutusmenoihin
3. Kotimaisten tuotteiden tuontituotteiden myynnin suhde (painoarvo 25 %)
  - Tätä on estimoitu suhteuttamalla kotimaisten teollisuusyritysten liikevaihto tavaroiden tuontiin vastaavissa kategorioissa

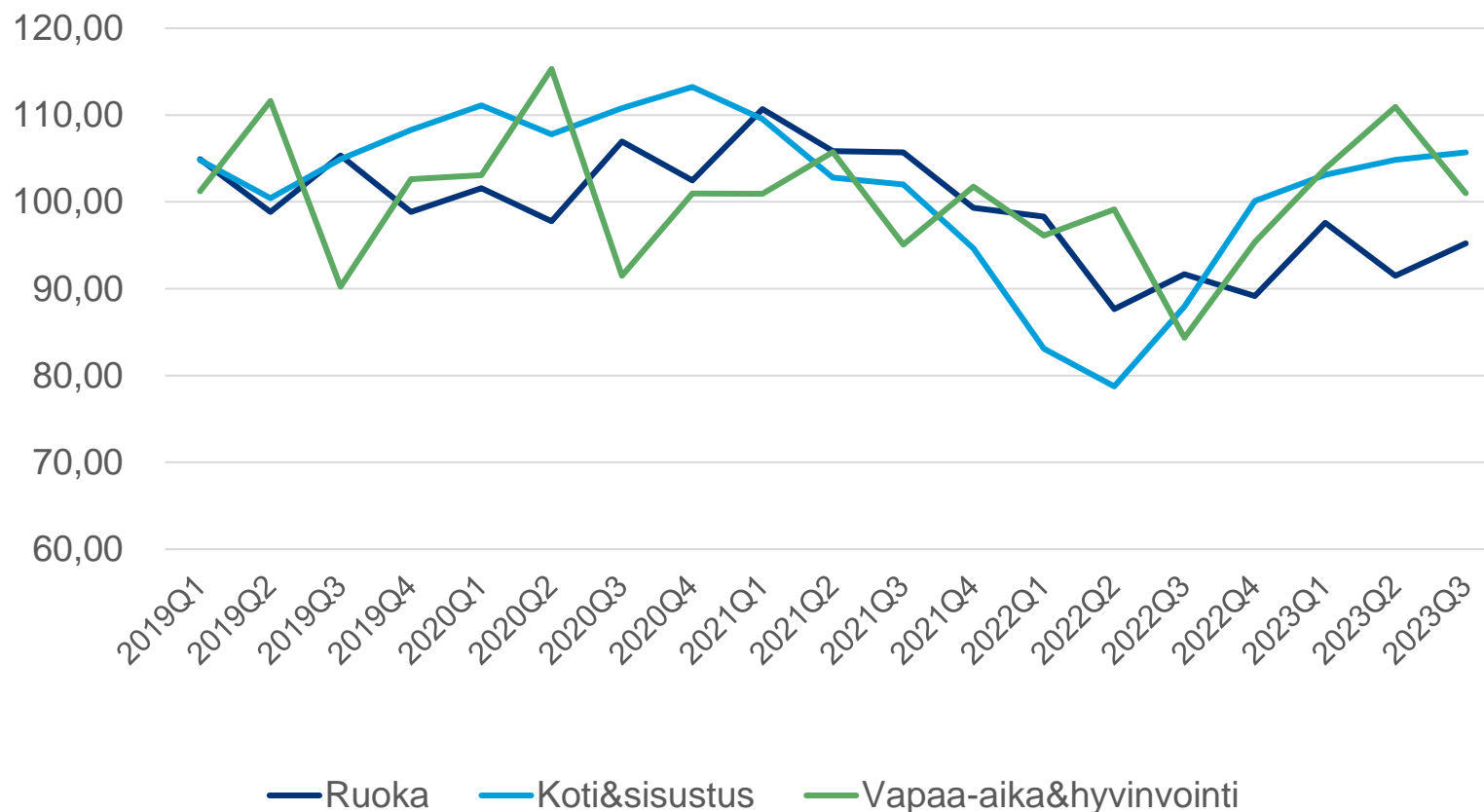
- Datalähteet:

- S-ryhmä: Myyntidata
- Tilastokeskus: Kansantalouden tilinpito
- Tilastokeskus: Teollisuuden liikevaihtokuvaajat
- Tulli: Ulkomaankaupan tilastot

Kotimaisuuden arvostus valinnoissa

Kotimaisuuden arvostus valinnoissa

Ruoka:

- Kotimaisen ruoan ja elintarviketeollisuuden euromääräinen myynti kasvoi pitkään, mutta kasvu kääntyi vuonna 2022
- 2022 alkaen tuontiruoan arvo on kasvanut nopeammin kuin kotimaisen ruoan arvo ja tästä johtuen indeksi on ruoka-kategoriassa alle perusarvon 100
- Ruokakaupan puolella kotimaisuusasteessa ei ole kuitenkaan tapahtunut merkittäviä muutoksia

Koti & Sisustus

- Kotimaisen teollisuuden myynti kääntyi laskuun vuonna 2022, tuonnin arvo kääntyi kuitenkin vielä rajumpan laskuun samoihin aikoihin
- Tuonnin arvon romahdus selittää indeksin positiivista kehitystä. Kotimaisen teollisuuden liikevaihto on laskenut selvästi vähemmän kuin tuonti (n. 10 % vs 40 %)

Kotimaisuuden arvostus asenteissa

4/2024

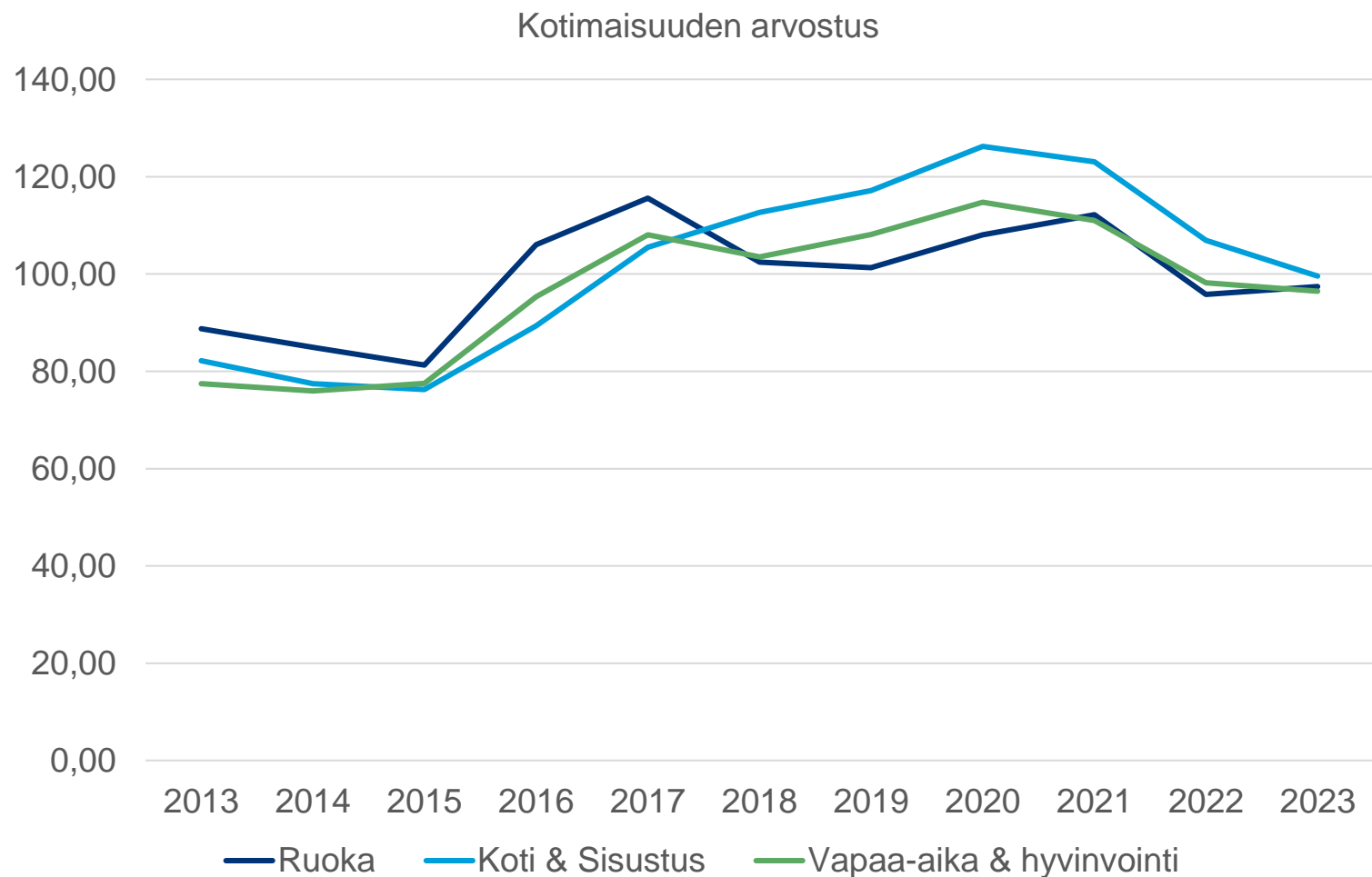

Kotimaisuuden arvostus asenteissa

Kotimaisuuden arvostus asenteissa perustuu kolmeen datalähteeseen:

1. Suomalaisen työn liitto: Arvo- & asenne –kyselyt 2013-2023
  - Kyselyistä on laskettu indeksi kuluttajien kotimaisuuden arvostukselle
2. Tilastokeskus: Kuluttajien luottamusindikaattori 2013-2023
  - Luottamusindikaattorista on arvioitu kuluttajien luottamusta omaan talouteensa sekä kuluttajien näkemyksiä siitä, mihin he aikovat kohdistaa kulutustaan seuraavan 6kk aikana
3. Google Trends: Valittujen brändiparien suosio 2018-2023
  - Tarkastellaan suomalaisten käyttäjien Google-hakuja. Tutkituiksi hakusanoiksi valittu brändejä, koska brändeillä (vs. yritykset) hakumäärät ovat riittävän suuria mielekkääseen ajalliseen vertailuun
  - Jokaiselle ategorialle on määritetty erilaisia brändipareja, suomalainen ja ulkomaalainen

Kotimaisuuden arvostus asenteissa

Indeksit kehittyivät pitkään erittäin positiivisesti kun sekä kotimaisuuden arvostus että kuluttajien usko talouteen olivat vahvoja

Kuluttajien luottamuksen romahdus omaan ja yleiseen taloustilanteeseen 2022- selittää indeksin heikkoa kehitystä

Vaikka kotimaisuuden arvostus asennetasolla on hieman laskenut, on se edelleen todella vahvaa:

76 %

kuluttajista ilmoittaa suosivansa suomalaisia tuotteita & toimijoita

Valmistajien näkymät

4/2024

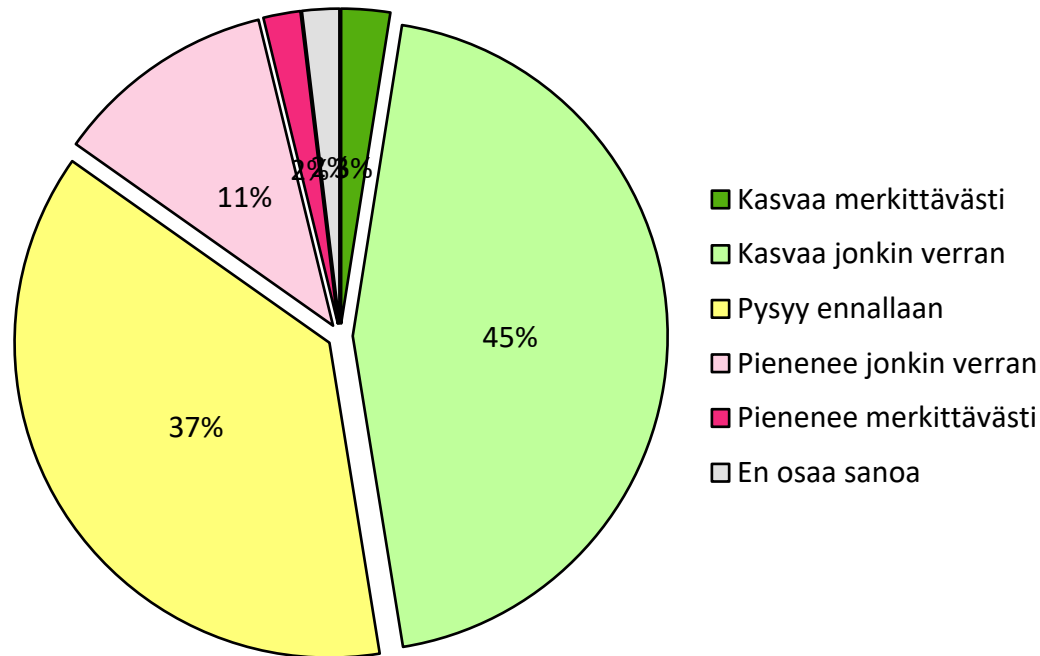
Valmistajien näkymät

- *Valmistajien näkymät* –indeksit perustuvat Suomalaisen työn liiton toteuttamaan valmistajabarometriin
  - Barometri kohdennetaan teollisuusyrityksille
  - Barometrissa kysytään tuottajien näkemyksiä kuluttajien kotimaisuuden arvostuksesta sekä yrityksen myynnin kehityksestä
  - Vastaukset luokitellaan toimialaluokan perusteella indeksin kategorioihin ja näistä lasketaan keskiarvot
  - Näkemykset kysytään sekä edeltävästä kahdestatoista kuukaudesta että seuraavasta kahdestatoista kuukaudesta
  - Suhteuttamalla mennyttä tulevaan päästään käsiksi nykyhetkeen ja saadaan indeksiluku
- Barometri toteutettiin loka-marraskuussa 2023. Siihen vastasi 159 kotimaisten teollisuusyritysten johtajaa

Barometri – myynnin kehitys tulevat 12kk

Miten ennakoit yrityksenne myynnin kehittyvän Suomen markkinoilla tulevan 12 kk aikana?

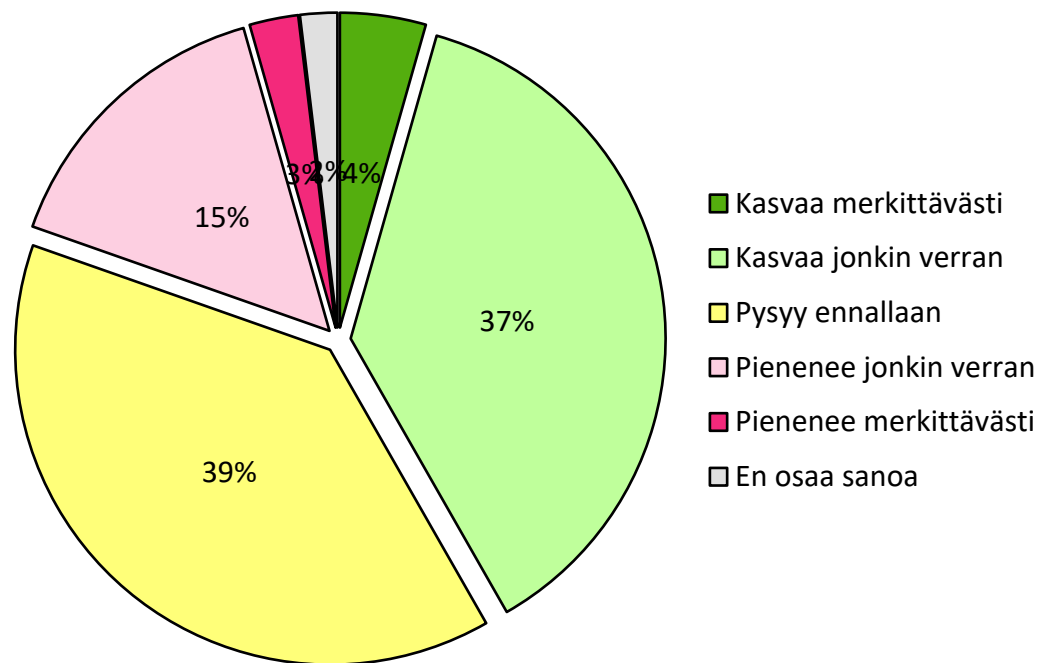

- Ruoka-kategoriassa yritykset uskotaan edelleen kasvuun, tosin kasvun nähdään hidastuvan
- Myös Vapaa-aika & hyvinvointi –kategoriassa myynnin uskotaan kääntyvän kasvuun tulevan 12kk aikana
- Koti & Sisustus –kategoriassa yrityksen uskovat parempaan,
  - Ero edellisen ja tulevan 12kk välillä on kuitenkin merkittävä

Barometri – kotimaisuuden arvostuksen kehitys

Miten arvioit kuluttajien kotimaisuuden arvostuksen kehittyvän tulevan 12kk aikana?

- Kotimaisuuden arvostuksen nähdään kehittyneen positiivisesti edellisen 12kk aikana ja sen uskotaan jatkavan vahvistumistaan
- Kotimaisuuden arvostuksen uskotaan vahvistuvan kaikissa kolmessa kategoriassa
- Myynnin kehityksellä ei näytä olevan selkeää yhteyttä näkemykseen kuluttajien kotimaisuuden arvostuksesta

Johtopäätökset

4/2024

Johtopäätökset – kotimaiset valinnat ovat muutoksessa

Ruoka: Arjen rutiiniostoksissa valitaan entistä useammin edullisimpia vaihtoehtoja niin kotimaisten kuin ulkomaisten tuotteiden joukosta

- Kiristynyt taloustilanne (koronnostot) ja hintapaineet (inflaatio) ohjannut ostokäyttäytymistä halvempiin brändeihin.
- Kotimaisella elintarviketeollisuudella on mennyt viime vuosina erittäin hyvin, mutta nyt kasvu hidastuu.

Koti ja sisustus: Kodin suuremmissa, harkituissa ostoksissa kotimaisuus edelleen vahvassa arvossa

- Hankintoja lykätään, koska kuluttaja on todella varovainen, mutta suomalaisuutta ja suomalaisia brändejä arvostetaan.

Brändien voima: Kotimaiset toimijat menestyvät markkinaosuuksien uusjaossa

- Koti & Sisustus / Vapaa-aika & hyvinvointi: Laskevassa markkinassa kotimaiset yritykset pärjäävät paremmin kuin ulkomaiset → markkinakasvun alkaessa vahvat brändit voittavat.

**SUOMALAISEN
TYÖN LIITTO**

**SUOMALAISEN
TYÖN LIITTO**

DESIGN
FROM
FINLAND

**YHTEIS
KUNNALLINEN
YRITYS**